CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
CBU Journal of Physical Education and Sport Sciences
Cilt: 21, Sayı: 2, 2026
E-ISSN: 2149-1046
DOI: 10.33459/cbubesbd.
URL: https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbubesbd

Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeği (SSGFÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

Çiğdem GÖKDUMAN[1], Mehmet KARTAL[2], Cenk TEMEL[3], Sinan UĞRAŞ[4]

[1]Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın.
[2]Adıyaman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Adıyaman.
[3]Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antalya.
[4]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Araştırma Makalesi
Gönderi Tarihi: 01/10/2025 Kabul Tarihi: 25/03/2026 Online Yayın Tarihi: 31/07/2026

Öz

Bu araştırma, sporcuların sosyal güvenlik haklarına ilişkin farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla "Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeğini (SSGFÖ)" geliştirmek ve ölçeğin geçerlik-güvenirlik analizlerini yapmak üzere tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bireysel ve takım sporlarında ulusal/uluslararası düzeyde yarışmalara katılan 18 yaş ve üzeri 341 sporcu oluşturmaktadır (AFA=170, DFA=171). Katılımcıların %26,7'si kadın (n=91), %73,3'ü erkek (n=250) sporcudur. Araştırma kapsamında literatür ve uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan 40 maddelik soru havuzu, ön uygulama ve uzman değerlendirmeleri sonrasında 34 maddeye indirilmiştir. AFA sonucunda faktör yükü 0,50'nin altında kalan ve aynı zamanda binişik olan maddeler çıkarılarak 18 maddeye indirgenmiş ve "Güvence", "Erişim" ve "Takip" olmak üzere ölçek üç boyutta toplanmıştır. Ölçeğin meydana getirdiği toplam varyans %72,313 olup, Güvence boyutu %35,249, Erişim boyutu %23,423, Takip boyutu %13,642 varyansı açıklamaktadır. DFA sonucunda ise üç boyutlu modelin uyum indeksleri kabul edilebilir aralıkta bulunmuştur (χ^2/df=2,209, GFI=0,852, NFI=0,905, TLI=0,935, IFI=0,946, CFI=0,945, RMSEA=0,084, SRMR=0,039). Ölçeğin Cronbach's alfa katsayısı 0,95; Güvence boyutu = 0,95, Erişim boyutu = 0,91, Takip boyutu = 0,77 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak ölçeğin, sporcuların sosyal güvenlik farkındalık düzeylerini belirlemede ve bu alandaki eksiklikleri ortaya koymada kullanılabilecek geçerli, güvenilir ve işlevsel bir ölçme aracı olduğu değerlendirilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Spor, Sosyal güvenlik, Farkındalık

Social Security Awareness Scale in Sport (SSAS): Validity and Reliability Study

Abstract

This study was designed to develop the Social Security Awareness in Sports Scale (SSASS) in order to determine athletes' levels of awareness regarding social security rights in sports and to examine the scale's validity and reliability. The study group consisted of 341 athletes aged 18 and over who participated in national/international competitions in individual and team sports (AFA=170, DFA=171). Of the participants, 26.7% were female (n=91) and 73.3% were male (n=250). The 40-item pool created in line with the literature and expert opinions within the scope of the research was reduced to 34 items after pre-application and expert evaluations. As a result of AFA, items with factor loadings below 0.50 and those that were redundant were removed, reducing the scale to 18 items. The scale was grouped into three dimensions: 'Assurance,' 'Access,' and 'Follow-up.' The total variance explained by the scale was 72.313%, with the Assurance dimension explaining 35.249% of the variance, the Access dimension explaining 23.423%, and the Monitoring dimension explaining 13.642%. The fit indices of the three-dimensional model were found to be within an acceptable range (χ^2/df=2.209, GFI=0.852, NFI=0.905, TLI=0.935, IFI=0.946, CFI=0.945, RMSEA=0.084, SRMR=0.039). The Cronbach's alpha coefficient of the scale was calculated as 0.95; Assurance dimension = 0.95, Access dimension = 0.91, Tracking dimension = 0.77. In conclusion, the scale is considered a valid, reliable, and functional measurement tool for determining athletes' levels of social security awareness and identifying deficiencies in this area.
Keywords: Sport, Social security, Awareness

Sorumlu Yazar: Çiğdem Gökduman, **E-posta:** cigdem.sahanli@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde spor, yalnızca yarışma, rekabet veya rekreatif bir faaliyet olmaktan çıkarak ekonomik değeri giderek artan endüstriyel bir alan haline gelmiştir. Bu dönüşüm, sporun yalnızca egzersiz ve fiziksel aktivite boyutunu aşarak mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik yönleriyle çok boyutlu bir yapıya dönüşmesine yol açmıştır (Liu, 2024).

Spor alanında yaşanan yapısal dönüşümün bir sonucu olarak sporcular da bu faaliyet alanı içerisinde amatör kimlikten profesyonel çalışma ilişkilerine yönelen bir aktör konumuna gelmiştir. Bu dönüşüm, sporcuların yalnızca sportif performans sergileyen bireyler olmaktan öte, belirli çalışma koşulları altında faaliyet gösteren bir meslek grubu haline geldiğini göstermektedir. Bu bağlamda sporcular, diğer mesleki alanlarda faaliyet gösteren çalışanlar gibi çeşitli mesleki, ekonomik ve sosyal risklere maruz kalmakta; dolayısıyla söz konusu risklere karşı korunmalarını sağlayacak hukuki ve sosyal haklara ihtiyaç duymaktadır (Mc Namee, 2023; Fiege, 2025). Bu durum sporcuların yalnızca yükümlülüklerini değil aynı zamanda haklarını da bilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Bu hakların en temel gerekçesi sporun doğasında yer alan risklerdir. Çünkü spor onu oluşturan branşlara özgü tekniklerden dolayı içerisinde fiziksel temas barındırmaktadır.

Fiziksel temas ise çeşitli riskleri beraberinde getirmektedir. Bu riskler; spordan kaynaklanan kazalar, meslek hastalıkları, genel sağlık sorunları, sporculuk dönemindeki annelik süreci, kalıcı sakatlıklar, işsiz kalma, yaşlanma ve ölüm gibi kesin ya da olasılıklı riskleri kapsamaktadır. Özellikle profesyonelleşme sürecindeki sporcular, bu risklere karşı etkin sosyal güvenlik ve koruma mekanizmalarına ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç aşamasında sosyal güvenlik sistemi bir koruma mekanizması işlevi görerek sporcuları bu risklere karşı koruma rolü üstlenir (Torvaldsson, 2023). Bu riskler sporcuların sadece sağlıklarını değil aynı zamanda sosyal ve ekonomik güvenliklerini de tehdit etmektedir. Bu nedenle sosyal güvenlik, sporcuların sportif kariyerleri boyunca karşılaşabilecekleri iş kazası meslek hastalığı, hastalık, analık, işsizlik, kalıcı sakatlık, yaşlılık ve ölüm gibi risklere maruz kalmaları sonrasında onları yoksulluğa karşı koruyan bir güvenlik ağı sunar (Alper, 2022; Windholz, 2025). Ancak, bu koruma ağının sporcuları yalnızca güvence altına alması yeterli değildir. Koruma mekanizmasının etkinliğinin sağlanabilmesi, sporcuların sosyal güvenlik haklarının bilincinde olmalarına ve bu haklara fiilen erişebilmelerine bağlıdır. Bu durum, ifade edilen hakların sadece hukuki düzeyde tanınmasını değil, aynı zamanda sporculuk sürecinde karşılaşılabilecek riskler karşısında sporcuların öz-yeterlik duygularının pekiştirilmesini ve güven algılarının güçlendirilmesini de mümkün kılmaktadır. Dolayısıyla farkındalık, sosyal güvenlik sisteminin etkinliğini belirleyen tamamlayıcı bir unsur olarak görülmektedir. Sistemin varlığının ve sunulan güvenlik önlemlerinin tek başına yeterli olmadığı, sporcuların bu haklara sahip olduklarını bilmelerinin ve bu konudaki farkındalık düzeylerinin de sistemin varlığı kadar önem arz ettiği literatürde yapılan çalışmalarda da ifade edilmektedir (European Olympic Academies, 2023; Gökduman ve Çankaya, 2019; Mittag ve ark., 2025; Pepe ve Arısoy, 2023). Bu bağlamda hem fiziksel hem de ekonomik risklerin belirsizliğini yaşayan sporcuların sosyal güvenlik haklarına yönelik farkındalık, bilgi ve erişim düzeylerini nesnel ve sistematik şekilde ölçecek bir ölçme aracına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada da ilgili ihtiyacın karşılanmasına yönelik olarak "Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeği (SSGFÖ)" geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen ölçekle sporcuların sosyal

güvenlik haklarına yönelik bilgi, erişim ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Ölçek aracılığıyla elde edilecek bulgular sporcuların sosyal güvenlik haklarına erişimlerini destekleyerek, sosyal riskler karşısında mağdur olmalarını engelleyebilir. Ayrıca elde edilecek sonuçlar gerek spor politikalarının iyileştirilmesi gerekse sporculara yönelik destek mekanizmalarının yeniden yapılandırılması açısından yol gösterici olabilir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma, mevcut durumun nesnel biçimde ortaya konulmasına olanak tanıyan nicel araştırma yöntemlerinden tarama deseni temel alınarak yürütülmüştür Nicel araştırma yöntemi, araştırma konusuna ilişkin olguların sayısal veriler aracılığıyla daha açık ve sistematik bir biçimde analiz edilmesini sağlamaktadır (Creswell ve Creswell, 2017). Tarama deseni ise bireylerin sahip oldukları belirli niteliklerin betimlenmesi, anlaşılması ve sınıflandırılması amacıyla kullanılan temel araştırma yaklaşımlarından biridir (Büyüköztürk ve ark., 2012).

Araştırma Grubu

Araştırmada, 18 yaş ve üzeri 341 sporcu (Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)=170, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)=171) yer almakta olup, katılımcılar bir kulüp bünyesinde lisanslı olarak spor yapan, bireysel ve takım sporlarında ulusal/uluslararası düzeyde faaliyet gösteren sporculardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan sporcu sayılarının yeterliliğine yönelik literatürde yapılan çalışmalarda örneklem sayısının ölçekte bulunan madde sayısının en az 5-10 katı olması gerektiği ifade edilmiş (Hair ve ark., 2005; Tabachnick ve Fidell 2013), bazı araştırmalarda ise yüksek faktör yük değerleri elde edebilmek amacıyla yaklaşık 150 kişilik bir örneklem büyüklüğünün kabul edilebilir olduğu belirtilmiştir (Çokluk ve ark., 2016; Tabachnick ve Fidell, 2001). Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın 18 maddeden oluşan ölçek kullanımı dikkate alındığında, yapılan analizlerde yeterli sayıya ulaşıldığı söylenebilir.

Ölçek Geliştirme Süreci

Ölçek maddelerinin yazılması sürecinden önce sporda sosyal güvenlik üzerine literatür taraması yapılmış (Alper, 2022; Arıkan ve Mil, 2013; Baillie, 1993; European Olympic Academies, 2023; Gökduman ve Çankaya, 2019; Gökduman, 2023; Mittag ve ark., 2025) ve sosyal güvenlik hukukçuları ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler ve incelemelerin ardından 40 maddelik soru havuzu hazırlanmıştır. Yazılan maddelerin ölçülmek istenen hedef yapıya uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla 10 uzmana gönderilmiştir. Bu uzmanlar daha önce ölçek geliştirme çalışmaları yapmış Spor Bilimleri alanında 6 öğretim üyesi, sosyal güvenlik hukuku alanında 2 öğretim üyesi ve ölçme ve değerlendirme alanında 2 uzmandan oluşmaktadır. Gönderilen madde havuzunda, maddelerin katılımcılara uygunluk düzeyini belirlemek amacıyla her maddenin yanına “uygun”, “uygun değil” ve “düzeltilmeli” şeklinde seçenekler eklenmiştir. Uzman değerlendirmeleri ve geri bildirimleri doğrultusunda, ölçekte yer alan 6 madde çıkarılmış ve kalan maddelerde gerekli düzenlemeler yapılarak ölçek 34 maddeye indirilmiştir. Bu düzenlemelerin ardından toplam 40 katılımcı (25 erkek ve 15 kadın) ile ön uygulama (pilot çalışma) gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmada, katılımcıların

madde havuzunda yer alan sorularla ilgili olarak ilettikleri görüşler doğrultusunda, yeterince açıklayıcı olmayan, anlaşılmayan veya sorunlu ifadeler revize edilmiştir. Yapılan müdahalelerin ardından ölçek yeniden uzman akademisyenlerin değerlendirmesine sunulmuş ve nihai onayları doğrultusunda 34 maddeden oluşan ölçek formu, esas çalışma grubuna uygulanmak üzere hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma, 341 katılımcıdan oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür. Verilerin analizi SPSS 23, Jamovi ve AMOS 23 yazılımları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma verilerinin değerlendirilmesinde, kategorik değişkenler için frekans ve yüzde dağılımları; sayısal değişkenler için ise ortalama ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler raporlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenirliğini değerlendirmek amacıyla AFA ve DFA uygulanmış; güvenirlik için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Ölçek ve alt boyutlar arasındaki ilişkileri incelemek üzere Pearson korelasyon analizi yapılmış ve istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi de $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1. Demografik dağılımlar

		DFA (N=171)		AFA (N=170)		Toplam (N=341)	
		n	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kadın	46	26,9	45	26,5	91	26,7
	Erkek	125	73,1	125	73,5	250	73,3
Yaş	18-24	97	56,7	108	63,5	205	60,1
	25-30	58	33,9	46	27,1	104	30,5
	31-35	9	5,3	12	7,1	21	6,2
	36 ve üzeri	7	4,1	4	2,4	11	3,2
Eğitim düzeyi	Lise	44	25,7	31	18,2	75	22,0
	Lisans	116	67,8	130	76,5	246	72,1
	Lisansüstü	11	6,4	9	5,3	20	5,9
Medeni durum	Bekar	22	12,9	26	15,3	48	14,1
	Evli	149	87,1	144	84,7	293	85,9
Spor branşı	Bireysel sporlar	122	71,3	106	62,4	228	66,9
	Takım sporları	49	28,7	64	37,6	113	33,1
Sporculuk statüsü	Amatör sporcu	57	33,3	65	38,2	122	35,8
	Gizli (yarı) profesyonel sporcu	73	42,7	62	36,5	135	39,6
	Profesyonel sporcu	12	7,0	10	5,9	22	6,5
	Milli sporcu	14	8,2	24	14,1	38	11,1
	Elit sporcu	15	8,8	9	5,3	24	7,0
Sporculuk kariyer süresi	0-5 yıl	65	38,0	59	34,7	124	36,4
	6-10 yıl	52	30,4	57	33,5	109	32,0
	10 yıl ve üzeri	54	31,6	54	31,8	108	31,7
Sosyal güvence durumu	SGK	101	59,1	89	52,4	190	55,7
	Kendi işi	7	4,1	4	2,4	11	3,2
	Özel sigorta	7	4,1	5	2,9	12	3,5
	Ailesinin sosyal güvencesinden yararlanıyor	33	19,3	39	22,9	72	21,1
	Sosyal güvence sporculuk faaliyetiyle elde ediliyor	2	1,2	1	0,6	3	0,9
	Sosyal güvencem yok	21	12,3	32	18,8	53	15,5
Sporculuk dışında ek bir meslek varlığı	Tam zamanlı	76	44,4	74	43,5	150	44,0
	Yarı zamanlı	21	12,3	21	12,4	42	12,3
	Yok	74	43,3	75	44,1	149	43,7

BULGULAR

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

170 katılımcı ile sporda sosyal güvenlik farkındalığını ölçecek bir ölçme aracı oluşturmak amacıyla yapılmış olan çalışmada veriler SPSS 23 programına aktarılmıştır. Bu veri seti için ilk olarak AFA uygulanmış ve faktör çıkarma yöntemi olarak Temel Bileşenler Yöntemi ve Varimax döndürme tekniği kullanılmıştır. Analizde faktör sayısı ile ilgili herhangi bir kısıtlama getirilmemiştir.

Tablo 2. KMO ve Bartlett sonuçları

Kasiyer Meyer Olkin (KMO)		0,923
Bartlett Sphericity Testi	X^2	2694,798
	Sd	153
	P	<0,001

İlgili tabloda sunulan bulgular incelendiğinde, Kasiyer Meyer Olkin (KMO) değerinin 0,923 olduğu bulunmuştur. Bu bulgu, veriler üzerinde gerçekleştirilecek faktör analizinin anlamlı ve yorumlanabilir sonuçlar üreteceğini göstermektedir. Bartlett Sphericity testi sonuçları, değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı ve yüksek düzeyde ilişkiler bulunduğunu göstermiş; bu bulgu, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu ortaya koymuştur. (X2:2694,798, sd:153, p<0,001).

Faktör analizi sonucunda ölçek maddelerinin sayısı 34'ten 18'e indirgenmiştir. Madde azaltma süreci, istatistiksel kriterler temel alınarak yürütülmüştür. Öncelikle, faktör yük değeri 0.50'nin altında olan maddeler yapıdan çıkarılmıştır. Ayrıca, birden fazla faktöre yüklenen (binişik veya bulaşık) maddelerden faktör yükleri arasındaki farkı 0,10'dan küçük olanlar da ölçekten çıkarılmıştır. Ayrıca, yapılan faktör analizi neticesinde özdeğerleri 1'in üzerinde olan faktörler dikkate alınmış ve toplam varyans açıklama oranının %50'nin üzerinde olmasına özen gösterilmiştir. Bu yaklaşım, ölçeğin yapı geçerliliğini ve istatistiksel uygunluğunu artırmayı amaçlamaktadır. Kapsam geçerliliği sonucunda kalan 18 maddenin üç faktör altında toplandığı ve tüm faktör yüklerinin 0,50'nin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bu üç faktöre ilişkin açıklanan varyans oranı, madde dağılımları ve faktör yükleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3. Ölçek faktörleri

	Yükler	**Varyans Açıklama Oranı**	**Özdeğeri**

	M10. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya meslek hastalıklarına maruz kalması durumunda koruma sağlar.	0,853	35,249	6,345
	M6. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya hastalığa maruz kalması durumunda koruma sağlar.	0,853		
	M7. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya kalıcı sakatlığa maruz kalması durumunda koruma sağlar.	0,845		
	M9. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya spor kazasına maruz kalması durumunda koruma sağlar.	0,832		
Güvence	**M12**. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuyu anne olduğunda destekler.	0,736		
	M5. Sosyal güvenlik sigortalı sporcunun bakmakla yükümlü olduğu kişiyi de korur.	0,719		
	M8. Sosyal güvenlik kapsamında işsizlik sigortasının sporculara sağladığı güvenceleri bilirim.	0,706		
	M4. Sosyal güvenlik, sporcuları gelir kaybı durumlarında ekonomik olarak destekler.	0,693		
	M2. Sosyal güvenlik haklarımın neler olduğunu bilirim.	0,646		
	M17. Sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olup olmadığımı nasıl kontrol edebileceğimi bilirim.	0,843	23,423	4,216
	M18. Sosyal güvenlik kapsamında sağlık hizmetlerinden nasıl yararlanabileceğimi bilirim.	0,785		
Erişim	**M20.** Sosyal güvenlik hakları ile ilgili yaşadığım sorunlarda başvurabileceğim yasal yolları bilirim.	0,761		
	M16. Sosyal güvenlik primlerimin yatırılmaması durumunda hangi haklarımın etkileneceğini bilirim.	0,725		
	M22. Sosyal güvenlik haklarım konusunda bilgi almak için danışabileceğim kaynakları bilirim.	0,706		
	M29. Spor kariyerimde sosyal güvenliğin önemli olmadığını düşünüyorum.	0,796	13,642	2,455
	M27. Güncel sosyal güvenlik	0,679		
Takip	mevzuatını takip ederim.			
	M31. Sporcu sağlık hakları ile ilgili duyuruları takip ederim.	0,575		
	M26. Sosyal güvenlik ile ilgili haberleri sosyal medyadan takip ederim.	0,545		

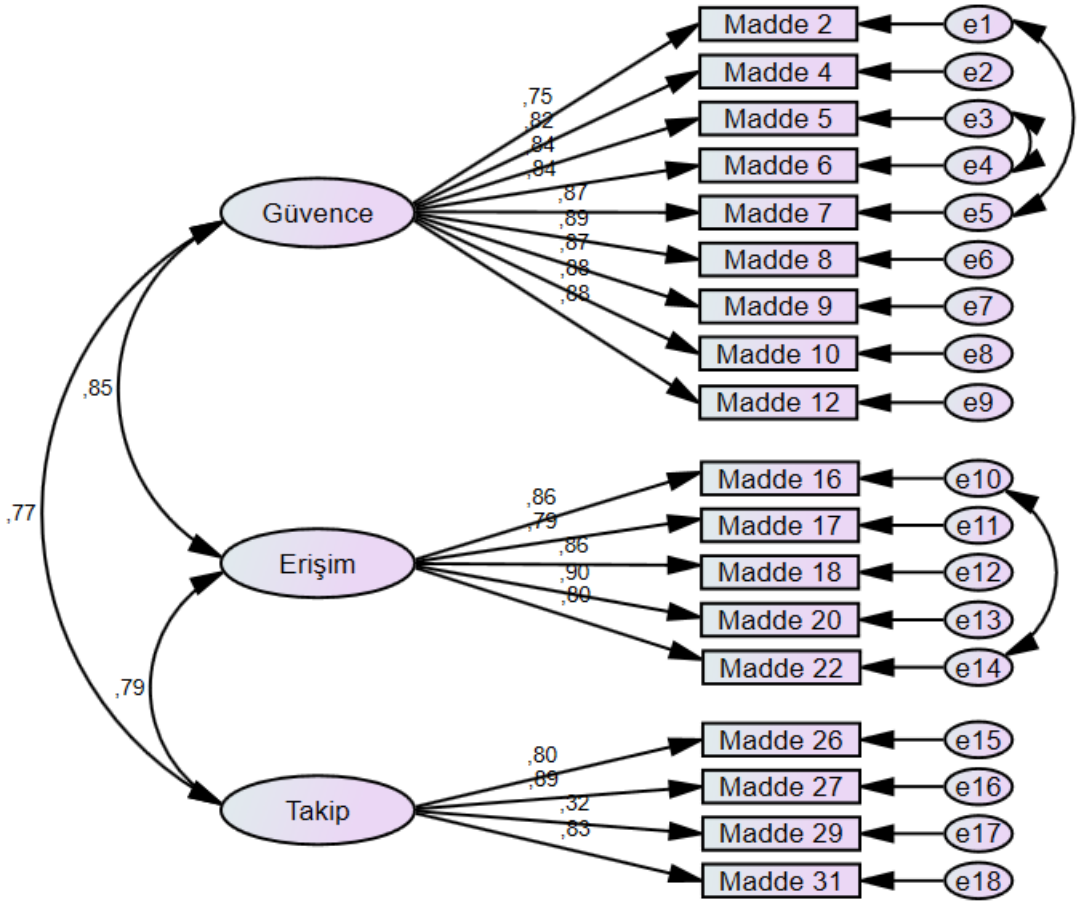
Ölçek boyutlarının belirlenmesi hem istatistiksel analiz sonuçları hem de literatürdeki kuramsal çerçeve dikkate alınarak yapılmıştır. Birinci boyut, sporcuların sosyal güvenlik sisteminin onları koruyucu ve riskleri azaltıcı işlevlerine ilişkin algılarını ölçen maddelerden

oluştuğu için "Güvence" olarak adlandırılmıştır. Bu boyut, toplam varyansın %35,249'unu açıklayarak ölçeğin en güçlü boyutu olmuştur. İkinci boyut, sporcuların sosyal güvenlik hizmetlerine erişim, başvuru süreçleri ve bilgilendirilme düzeylerine dair farkındalıklarını ölçtüğünden "Erişim" olarak adlandırılmıştır ve toplam varyansın %23,423'ünü açıklamaktadır. Üçüncü boyut ise sporcuların sosyal güvenlik haklarının ve primlerinin düzenli olarak takip edilip edilmediğine ilişkin farkındalıklarını ölçen maddelerden oluştuğu için "Takip" olarak adlandırılmıştır ve toplam varyansın %13,642'sini açıklamaktadır (ILO, 2021; ILO,2024). Böylece üç boyut birlikte toplam varyansın %72,313'ünü açıklayarak SSGFÖ'nün güçlü bir yapısal geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, ölçeğin üç boyutlu yapısının literatürle uyumlu olduğu ve kavramsal bütünlüğü desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, özdeğerler faktör yüklerinin karelerinin toplamı olarak hesaplanmaktadır. Her bir boyut için özdeğerin 1'in üzerinde olması, o boyutu oluşturan maddelerin birlikte ilgili yapıyı açıklamakta yeterli olduğunu göstermektedir. Analiz sonucunda, tüm boyutlara ait özdeğerlerin 1'in üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

171 katılımcıdan oluşan veri setine DFA, AMOS 23 yazılımı kullanılarak uygulanmıştır. İlk aşamada, üç faktörün (Güvence, Erişim, Takip) gizil değişken olarak ve bu faktörleri oluşturan maddelerin gösterge değişkenler olarak yer aldığı birinci düzey DFA modeli oluşturulmuş ve Şekil 1'de sunulmuştur. Gizil değişkenler metrik birimlere sahip olmadığından, modeldeki parametrelerin tahmin edilebilmesi için bu değişkenlerden gözlenen (gösterge) değişkenlere çizilen yollardan birinin faktör yükü 1'e sabitlenmeli veya gizil değişkenin varyansına genellikle 1 değeri atanmalıdır. Ölçekte güvence boyutu için madde 2, erişim boyutu için madde 16 ve takip boyutu için madde 26 referans gösterilmiş, bu maddelerden çizilen yolların katsayıları 1 olarak sabitlenmiştir (Hair ve ark., 2005).

İkinci aşamada, modelin tahmininde yapısal eşitlik modelleri içerisinde yaygın olarak kullanılan ve normal dağılım varsayımı tam olarak karşılanmadığında bile güvenilir sonuçlar üreten en çok olabilirlik (maximum likelihood) yöntemi kullanılmıştır. Bu aşamada, gözlenen değişkenlerin hata terimleri, gizil değişkenlerin varyansları ve gizil değişkenlerden gözlenen değişkenlere giden yolların regresyon katsayılarını içeren parametrelerin tahmin edilmesi amaçlanmıştır. Modelin uyum iyiliğini artırmak amacıyla, en yüksek modifikasyon indislerine sahip değişkenlerin hata terimleri arasında çift yönlü kovaryanslar tanımlanmıştır.

Şekil 1. Üç boyutlu 1. dereceden DFA modeli

Üçüncü ve son aşamada ise üç boyutlu birinci dereceden oluşturulan DFA modelleri için uyum indeksleri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, SSGFÖ'nün üç boyutlu 18 ifadeden oluşan ve iyi uyum sağlayan bir yapı olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmada kullanılan uyum iyiliği indeksleri ve kabul edilebilir değer aralığı

İndeksler	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	DFA sonuçları
χ2/df	0≤χ2/df≤3	3≤χ2/df≤4	2,209
GFI	0.90≤GFI≤1	0.85≤GFI≤0.90	0,852
NFI	0.95≤NFI≤1	0.90≤NFI≤0.95	0,905
TLI	0.95≤TLI≤1	0.90≤TLI≤0.95	0,935
IFI	0.95≤IFI≤1	0.90≤IFI≤0.95	0,946
CFI	0.95≤CFI≤1	0.90≤CFI≤0.95	0,945
RMSEA	0≤RMSEA≤0.05	0.05≤RMSEA≤0.08	0,084
SRMR	0≤SRMR≤0.08	0.05≤SRMR≤0.10	0,039

Elde edilen uyum indekslerine bakıldığında, χ2/df, GFI, IFI, RMSEA ve SRMR değerlerinin iyi olduğu (Hu ve Bentler, 1999; Meydan ve Şeşen, 2011; Tabachnick ve Fidell, 2001) ve SSGFÖ'nün kabul edilebilir olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Faktör yüklerine dair bilgiler

Maddeler		Boyutlar	SE	CR	p	Factor loading
M2. Sosyal güvenlik haklarımın neler olduğunu bilirim.	<---					0,749
M4. Sosyal güvenlik, sporcuları gelir kaybı durumlarında ekonomik olarak destekler.	<---		0,097	11,346	<0,001	0,823
M5. Sosyal güvenlik sigortalı sporcunun bakmakla yükümlü olduğu kişiyi de korur.	<---		0,092	11,568	<0,001	0,837
M6. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya hastalığa maruz kalması durumunda koruma sağlar.	<---		0,091	11,562	<0,001	0,837
M7. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya kalıcı sakatlığa maruz kalması durumunda koruma sağlar.	<---	Güvence	0,104	10,846	<0,001	0,875
M8. Sosyal güvenlik kapsamında işsizlik sigortasının sporculara sağladığı güvenceleri bilirim.	<---		0,092	12,399		0,888
M9. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya spor kazasına maruz kalması durumunda koruma sağlar.	<---		0,087	12,068	<0,001	0,868
M10. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuya meslek hastalıklarına maruz kalması durumunda koruma sağlar.	<---		0,088	12,234	<0,001	0,878
M12. Sosyal güvenlik sigortalı sporcuyu anne olduğunda destekler.	<---		0,088	12,227	<0,001	0,877
M16. Sosyal güvenlik primlerimin yatırılmaması durumunda hangi haklarımın etkileneceğini bilirim.	<---					0,856
M17. Sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olup olmadığımı nasıl kontrol edebileceğimi bilirim.	<---		0,065	12,818	<0,001	0,794
M18. Sosyal güvenlik kapsamında sağlık hizmetlerinden nasıl yararlanabileceğimi bilirim.	<---	Erişim	0,068	14,637	<0,001	0,859
M20. Sosyal güvenlik hakları ile ilgili yaşadığım sorunlarda başvurabileceğim yasal yolları bilirim.	<---		0,057	15,805	<0,001	0,896
M22. Sosyal güvenlik haklarım konusunda bilgi almak için danışabileceğim kaynakları bilirim.	<---		0,077	10,904		0,799
M26. Sosyal güvenlik ile ilgili haberleri sosyal medyadan takip ederim.	<---					0,804
M27. Güncel sosyal güvenlik mevzuatını takip ederim.	<---		0,090	13,095	<0,001	0,892
M29. Spor kariyerimde sosyal güvenliğin önemli olmadığını düşünüyorum	<---	Takip	0,116	4,066	<0,001	0,320
M31. Sporcu sağlık hakları ile ilgili duyuruları takip ederim.	<---		0,091	12,040	<0,001	0,829

SE, Standard Error; CR, Critical Ratio

Tablo 6. Güvenirlik analizi

			Madde-Toplam korelasyon	Cronbach's Alfa Soru çıkarıldığında	Cronbach's Alfa	
Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeği	**Güvence**	M2	0,709	0,950	0,951	0,953
		M4	0,773	0,949		
		M5	0,778	0,949		
		M6	0,751	0,949		
		M7	0,785	0,949		
		M8	0,820	0,948		
		M9	0,812	0,948		
		M10	0,783	0,949		
		M12	0,760	0,949		
	Erişim	M16	0,740	0,949	0,914	
		M17	0,654	0,951		
		M18	0,775	0,949		
		M20	0,720	0,950		
		M22	0,702	0,950		
	Takip	M26	0,655	0,951	0,771	
		M27	0,713	0,950		
		M29	0,271	0,959		
		M31	0,709	0,950		

Ölçeğin güvenirliğinin değerlendirilmesinde, içsel tutarlılığı ölçen ve en yaygın kullanılan göstergelerden biri olan Cronbach's alfa katsayısından yararlanılmıştır. SSGFÖ için de Cronbach's alfa değeri 0,95 olarak hesaplanmıştır. Bu değer genelde kabul edilebilir değer olan 0,70'ten yüksektir (Nunnally, 1978).

Madde-toplam puan korelasyon katsayısının 0,30'un altında olması (örneklem büyüklüğü 400 ve üzerindeyse 0,20 de kabul edilebilir), maddenin ölçekle olan uyumunun zayıf olduğunu gösterir ve bu tür maddelerin ölçekten çıkarılması önerilir. Korelasyon katsayısının 0,30 ve üzerinde olması ise maddenin güvenirliğe olumlu katkı sağladığını gösterir ve iyi olarak değerlendirilir. Bununla birlikte, bu değer tek başına maddeyi ölçekten çıkarmak için yeterli görülmemekte; karar, ilgili maddenin ölçeğin Cronbach alfa katsayısı üzerindeki etkisi de dikkate alınarak verilmektedir (Alpar, 2012; Şencan, 2005). Bu çalışmada madde toplam puan korelasyon katsayısı 0.30'un altında bulunan maddelerden herhangi biri silindiğinde cronbach alfa değerini önemli derecede değiştirmediği için ölçekten hiçbir maddenin çıkartılmamasına karar verilmiştir.

Tablo 7. Ölçek puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi

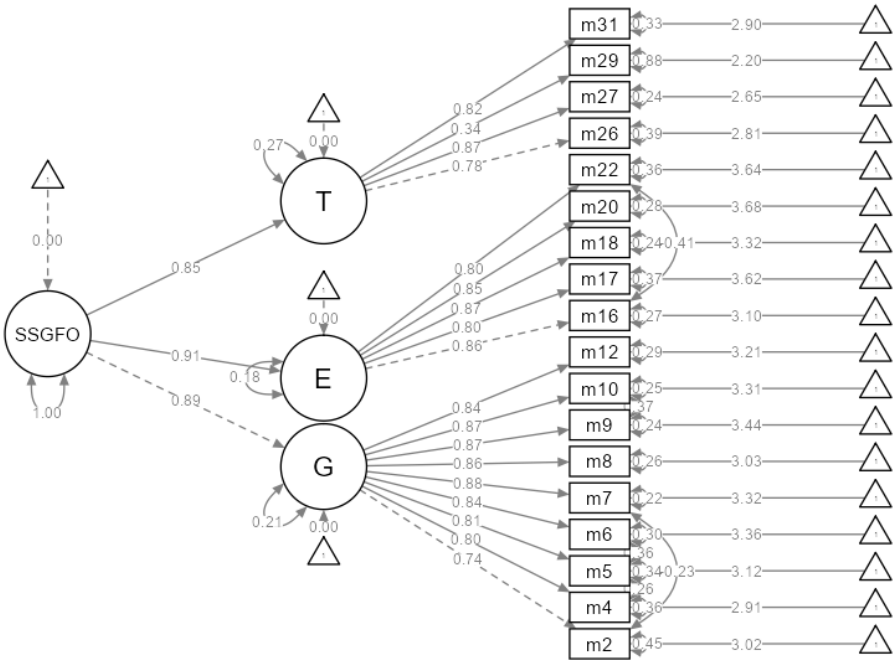
		Güvence	Erişim	Takip	Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeği
Güvence	r	1	0,725	0,644	0,946
	p		**0,000***	**0,000***	**0,000***
Erişim	r		1	0,636	0,871
	p			**0,000***	**0,000***
Takip	r			1	0,806
	p				**0,000***
Sporda Sosyal Güvenlik Farkındalığı Ölçeği	r				1
	p				

r: Pearson korelasyon katsayısı, *:p<0,05

Uygulanan pearson korelasyon analizi sonucunda SSGFÖ ve alt boyut puanları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı derecede bir ilişki bulunmaktadır. Bu çalışmada, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla gizil değişkenlerin açıkladığı varyans miktarını incelemek için Ortalama Açıklanan Varyans (AVE) ve maddelerin kendi aralarındaki tutarlılığını belirlemek için Birleşik Güvenirlik (CR) değerleri hesaplanmıştır. Fornell ve Larcker'e (1981) göre AVE ≥ 0.50 ve CR ≥ 0.70 değerleri kriter alındığında bu araştırmadaki sonuçların ve ölçüm modelinin güvenilir olduğunu işaret etmektedir. Güvence boyutunda AVE= 0,948 CR=, Erişim boyutunda AVE= 0,701 CR=0,908, ve Güvence boyutunda AVE= 0,507 CR=0,784 hesaplanmıştır.

Bir ölçeğin alt boyutları (birinci düzey faktörler) aynı üst yapının yansımaları olarak kurgulandıysa ve aralarındaki korelasyonlar anlamlı/orta–yüksek düzeydeyse, bu ortak varyansı tek ve daha yalın bir hiyerarşik yapıyla açıklayıp açıklayamayacağımızı sınamak için ikincil düzey DFA önerilir. Bu yaklaşım (i) alt boyutlar arasındaki kovaryansı genel bir faktörle açıklayıp açıklayamadığını test eder, (ii) toplam puanın psikometrik gerekçesini güçlendirir (genel faktör gerçekten var mı?), (iii) serbest faktörler arası korelasyonları kuramsal bir üst faktör ile daha parsimonik biçimde modelleyerek yorumlanabilirliği artırır ve (iv) üst faktörün alt boyutları hangi güçte temsil ettiğini gösterir (Brown, 2015; Kline, 2016).

Ölçeğin hiyerarşik yapısını sınamak amacıyla ikincil düzey DFA kurulmuş; üst düzey SSGFO faktörü, birinci düzey Güvence, Erişim ve Takip faktörlerini yordayan tek genel faktör olarak modellenmiştir. Model uyumu kabul edilebilir–iyi düzeydedir, $\chi^2(127)=403$, CFI=.949, TLI=.938, IFI=.949, NFI=.927, SRMR=.037, RMSEA=.080 (90% GA .071–.089), GFI=.962. Üst düzey yükler Güvence boyutu için β=.891, Erişim boyutu için β=.906, Takip boyutu için β=.852 olup (tümü p<.001), birinci düzey madde yükleri G'de .744–.882, E'de .796–.872, T'de .340–.871 aralığındadır (m29 düşük: β=.340). Güvenirlik ve yakınsak geçerlik göstergeleri G: α=.954, AVE=.696; E: α=.916, AVE=.701; T: α=.777, AVE=.512 olarak bulunmuştur. Bulgular, alt boyutların ortak varyansının tek bir genel faktör tarafından açıklandığını ve toplam puan kullanımını desteklediğini göstermektedir.

Şekil 2. İkincil düzel DFA analizi

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporda sosyal güvenlik, çağdaş spor politikalarının merkezinde yer alan temel kavramlar olarak öne çıkmaktadır. Bu kavramlar, sporcuların yalnızca hukuki açıdan korunmalarını değil, aynı zamanda mesleki yaşamları boyunca karşılaşabilecekleri riskler karşısında güvence altına alınmalarını da hedeflemektedir. Nitekim literatürde yapılan çeşitli araştırmalar, sporcuların sosyal güvenlik haklarının korunması ve sosyal güvenlik sistemlerinin etkin işlemesinin, sporun adil, güvenli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşabilmesi açısından vazgeçilmez olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırmalar içerisinde, Windholz (2025) profesyonel sporcuları işçi olarak tanımlayarak sporun onların asli işi olduğunu belirtmiş, ancak sporcuların işçi tazminat uygulamalarından dışlandıklarına da dikkat çekmiştir. Ayrıca, spor sakatlanmalarının sıklığına da dikkat çekerek, bu sakatlanmaların tedavi edilmesi ve sporcuların spora (işe) hızlı bir biçimde geri döndürülmesi gerekliliğinin, mevcut bürokratik tazminat programlarının işleyişiyle uyumlu olmadığını da vurgulamıştır. Ona göre sporun şirketleştirildiği ve ticarileştirildiği bir dünyada, sporcuların dışlanmaları adaletsiz ve çağdışıdır. Hong ve Fraser (2023) tarafından yürütülen bir başka araştırmada, yüksek performanslı sporcuların spordan ayrıldıktan sonra yaşadıkları kimlik kaybı, hedefsizlik ve emeklilik öncesi planlama eksikliği gibi sosyal güvenlik boyutuyla ilişkili sorunlar ortaya konmakta ve sporcuların maddi, psikolojik ve sosyal destek mekanizmalarına ihtiyaç duydukları vurgulanmaktadır. Bu durum, spor yönetim organlarının ve politika yapıcıların, sporculara yönelik sosyal koruma ve geçiş desteklerini güçlendirmesi gerektiğine işaret etmektedir. Gökduman ve Çankaya'nın (2019) Bursa'da 250 amatör dövüş sporcusu ile gerçekleştirdikleri çalışmada, sporcuların sosyal güvenlik farkındalıklarının düşük olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma bulguları, farkındalık düzeyinde gelir ve eğitim değişkenlerinin

belirleyici olduğunu, ancak cinsiyetin anlamlı bir etkisinin bulunmadığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde Pepe ve Arısoy (2023) da Isparta'daki 116 amatör futbolcuyla gerçekleştirdikleri çalışmada, sporcuların sosyal güvenlik farkındalık düzeylerinin genel olarak ortalamanın altında olduğunu belirlemişlerdir. Araştırma bulgularına göre farkındalık düzeylerinin yaş ve eğitimle ilişkili olmadığı fakat spor yaşı, ücret durumu ve lig seviyesine göre farklılık gösterdiği ifade edilmiştir. Gökduman'ın (2023) fiili profesyonel sporcuların sosyal güvenlik hakları üzerine yaptığı tez çalışmasında ise sporcuların sosyal güvenlikleri ile ilgili hakları konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve sistemin onları yeterince kapsamadığı vurgulanmıştır. Çankaya ve Dalbudak'ın (2025) 123 fiziksel engelli profesyonel ampute futbolcu ile gerçekleştirdikleri araştırmada, sosyal güvenlik (sağlık) farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiş ve bu farkındalığın; eğitim, spor yapma süresi ve sosyal güvenlik durumu değişkenlerinde olduğu ifade edilmiştir. Wangsa Chandra ve Djulaeka (2024) tarafından gerçekleştirilen başka bir araştırmada, sosyal güvenlik programlarına dahil olmayan sporcuların yaralanma ve emeklilik güvenceleri bağlamında sahip oldukları yasal koruma süreçleri incelenmiştir. Çalışmada millî sporcuların eğitim, sağlık, sömürüden korunma ve başarılarının adil biçimde tanınması gibi temel haklara sahip oldukları, ancak bu haklara ilişkin farkındalıklarının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Araştırmada ayrıca, söz konusu hakların güvence altına alınmasının ancak güçlü ve işlevsel bir yasal koruma mekanizmasının varlığıyla mümkün olabileceği de vurgulanmıştır. Ayrıca yapılan bazı araştırmalar, sporcu haklarının korunmasına yönelik mevcut düzenleme ve uygulamalardaki eksikliklerin spora katılım ve sporda sürdürülebilirlik sürecini zayıflattığını ve bu bağlamda özellikle sosyal güvenlik, kapsayıcılık, yönetişim ve yasal koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi ve sporculara bu durumun bildirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Gurgis ve ark., 2022; Heerdt ve Rook, 2022; Nesterovych, 2025; Patel, 2021; Sukmana ve ark., 2025; Tuakli-Wosornu ve ark., 2021; Tuakli-Wosornu ve ark., 2022; Yaroshenko ve ark., 2024).

Literatür incelendiğinde, sporcuların sosyal güvenlik haklarına ilişkin farkındalık düzeylerini belirlemeye yönelik çeşitli araştırmaların bulunduğu, ancak bu çalışmaların kapsam doğrultusunda genellikle anket ya da nitel görüşmeler gibi araştırma yöntemlerine dayandığı görülmektedir. Dolayısıyla yapılan incelemeler sonucunda, sporcuların sosyal güvenlik farkındalıklarını doğrudan ölçmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracına rastlanmamıştır. Bu nedenle, gerçekleştirilen bu araştırma ile sporcuların sosyal güvenlik konusundaki farkındalık düzeylerini belirlemeye olanak sağlayacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesi ve böylelikle literatürdeki bu önemli boşluğun giderilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen SSGFÖ'nün geçerlik ve güvenirlik çalışması gerçekleştirilmiş, yapılan AFA ve DFA analizleri sonucunda ölçeğin 18 maddeden oluşan, üç faktörlü bir yapıya (Güvence, Erişim ve Takip) sahip olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğe ilişkin yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin iç tutarlılık katsayısı; 0,95, Güvence faktörünün iç tutarlılık katsayısı 0,95; Erişim faktörünün iç tutarlılık katsayısı 0,91; Takip faktörünün iç tutarlılık katsayısı ise 0,77 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar Nunnally'nin (1978) ölçütü olan 0,70 değerinin üzerinde gerçekleşmiş ve ölçeğin istatistiksel açıdan güvenilir olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca Pearson korelasyon analizi bulguları, SSGFÖ ile alt boyutlar arasındaki ilişkinin pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Ayrıca madde-toplam korelasyon katsayılarının 0,27 ile 0,82 arasında değiştiği belirlenmiştir. SSGFÖ değerlendirilirken genel toplam puan dikkate alınmakta olup, ölçek 5'li Likert tipinde

tasarlanmış ve 18 maddeden oluşmaktadır. Buna göre ölçekten alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 90'dır.

Mevcut analiz sonuçlarına göre SSGFÖ'nün geçerli ve güvenilir bir ölçe aracı olduğu söylenebilir. Geliştirilen ölçek aracılığıyla toplanan veriler sporcuların sosyal güvenlik sistemi ile ilgili farkındalıklarını değerlendirmeyi, mevcut eksiklikleri belirlemeyi ve politika geliştirme süreçlerine bilimsel katkı sunmayı mümkün kılabilecektir. Bunun yanı sıra, ölçeğin spor hukuku, sosyal politika ve spor yönetimi alanlarında gerçekleştirilecek ampirik araştırmalarda güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceği ve bu yönüyle literatüre önemli bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

ÖNERİLER

Araştırmacılara yönelik öneriler:

Geliştirilen ölçeğin farklı yaş grupları, cinsiyetler ve spor branşlarında uygulanarak karşılaştırmalı çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca ölçeğin farklı ülkelerde ve farklı sporcu gruplarında uygulanarak geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yeniden test edilmesi, kültürlerarası karşılaştırmalara olanak sağlayacak araştırmaların yürütülmesi literatüre önemli katkılar sağlayabilir. Bunun yanında sporcuların sosyal güvenlik farkındalıklarının sportif motivasyon, kariyer sürdürülebilirliği ve sporcu refahı gibi değişkenlerle ilişkisini inceleyen yeni araştırmaların yapılması da önerilmektedir.

Uygulayıcılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler:

Elde edilen bulgular doğrultusunda sporcuların sosyal güvenlik haklarına erişimlerinin artırılması amacıyla spor federasyonları, kulüpler ve ilgili kamu kurumları tarafından veri temelli politika geliştirme süreçlerinin desteklenmesi önem taşımaktadır. Bununla birlikte, sporcuların sosyal güvenlik haklarına ilişkin farkındalık düzeylerini artırmak amacıyla eğitim programları, seminerler ve bilgilendirme faaliyetlerinin düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca spor sektöründe faaliyet gösteren paydaşların sporcuların karşılaşabilecekleri sosyal risklere karşı daha etkin koruma mekanizmaları geliştirmelerine katkı sağlayacak uygulamaların hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı ÇG, MK, CT, SU; İstatistik analiz ÇG, SU; Makalenin hazırlanması, ÇG, MK, CT, SU; Verilerin Toplanması ÇG, MK tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler
Kurul Adı: Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Tarih: 30.05.2024
Sayı/Karar No: 6/1

KAYNAKLAR

Alpar R. (2012). *Uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenirlik*. (2. Baskı). Detay.

Alper, Y. (2022). *Sosyal sigortalar hukuku.* (12. Baskı). Dora.

Arıkan, Y., ve Mil, İ. (2013). Amatör sporcuların sosyal güvenliği. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, *58*, 221–238.

Baillie, P. H. F. (1993). Understanding retirement from sports. *The Counseling Psychologist*, *21*(3), 399–410. https://doi.org/10.1177/0011000093213004

Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research (2nd ed.).* Guilford Press.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches.* Sage Publications.

Çankaya, C., ve Dalbudak, I. (2025). Awareness of professional amputee footballers with physical disabilities about social security and the necessary training in this regard. *Cadernos De Educação Tecnologia E Sociedade*, *18*(se3), 217–226. https://doi.org/10.14571/brajets.v18.nse3.217-226

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., ve Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve Lisrel uygulamaları*. Pegem Akademi.

European Olympic Academies. (2023, February 15). *Insufficient coverage for athletes in Olympic sports - Focus on social protection*. https://www.eoaolympic.org/insufficient-coverage-for-athletes-in-olympic-sports-focus-on-social-protection/ Erişim tarihi: 15.06.2025.

Fiege, L. (2025). The social protection of olympic elite athletes in Europe: A human right trapped between international commitment and domestic institutionalisation?. *The International Sports Law Journal*, *25*, 234-256. https://doi.org/10.1007/s40318-025-00323-x

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, *18*(1), 39–50. https://doi.org/10.1177/002224378101800104

Gökduman, Ç. (2023). *Fiili profesyonel sporcuların sosyal güvenlik hakları üzerine bir araştırma*. Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Gökduman, Ç., ve Çankaya, C. (2019). Amatör dövüş sporcularının sosyal güvenlik (sağlık) konusundaki farkındalık düzeyinin araştırılması. *Spor Eğitim Dergisi*, *3*(2), 11-19. https://izlik.org/JA76SC74FZ

Gurgis, J. J., Kerr, G., & Darnell, S. (2022). 'Safe sport is not for everyone': Equity-deserving athletes' perspectives of, experiences and recommendations for safe sport. *Frontiers In Psychology*, *13*, Article 832560. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.832560

Hair, J.F.Jr, Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. (2005). *Multivariate Data Analysis (6th Edition).* Pearson, Prentice Hall.

Heerdt, D., & Rook, W. (2022). Remedy and redress for sport-related human rights abuses. *The International Sports Law Journal*, *22*(1), 85–92. https://doi.org/10.1007/s40318-022-00227-0

Hong, H. J., & Fraser, I. (2023). High-performance athletes' transition out of sport: Developing corporate social responsibility, *International Journal of Sport Policy and Politics*, *15*(4), 725–741. https://doi.org/10.1080/19406940.2023.2242877

Hu, L., & Bentler, P. M. (2009). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, *6*(1), 1–55. https://doi.org/10.1080/10705519909540118

International Labour Organization. (2021). *World social protection report 2020–22: Social protection at the crossroads - In pursuit of a better future. International Labour Office*. https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_protect/%40soc_sec/documents/publication/wcms_817572.pdf adresinden erişildi. Erişim tarihi: 24.06.2025

International Labour Organization. (2024). *World social protection report 2024–26: Social protection at the crossroads – in pursuit of a better future. International Labour Office*. https://www.ilo.org/sites/default/files/2024-09/WSPR_2024_EN_WEB_1.pdf adresinden erişildi. Erişim tarihi: 11.07.2025

Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.

Liu, H. (2024). Unveiling the economic potential of sports industry in China: A data driven analysis, *PLoS ONE, 19*(9), Article e0310131. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0310131

McNamee, M., Harvey, H., van Bottenburg, M., Geeraert, A., Semenova, A., Sampedro, A. C., Mittag, J., Fiege, L., Seltmann, M., Andersen, S. J., & Le Coq, C. (Eds.). (2023). *Strengthening athlete power in sport: Final report*, play the Game. https://www.playthegame.org/media/zd3hly0p/sapis-final-report.pdf Erişim tarihi: 11.07.2025

Meydan, C. H., ve Şeşen, H. (2011). *Yapısal eşitlik modellemesi AMOS uygulamaları*. Detay.

Mittag, J., Seltmann, M., Fiege, J., Hofmann, L., Smokvina, V., Zembura, P., Haas, L., & Cattaneo, A. (2025). Elite athletes' social protection in olympic sports in europe: An evaluation of the status quo: Evaluation report sopros-project. https://doi.org/10.25847/sopros.01.2025 Erişim tarihi: 11.07.2025

Nesterovych, O. (2025). Legal status of a professional athlete: normative definition and problems of regulation. *Visegrad Journal on Human Rights*, (2), 94-99. https://doi.org/10.61345/1339-7915.2025.2.14

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory* (2nd Ed.). McGrawHill.

Patel, S. (2021). Gaps in the protection of athletes gender rights in sport-a regulatory riddle. *International Sports Law Journal*, *21*, 257–275. https://doi.org/10.1007/s40318-021-00182-2

Pepe, O., ve Arısoy, A. (2023). Futbolcuların sosyal güvenlikleri ile ilgili farkındalıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Yalvaç Akademi Dergisi*, *8*(1), 117-124. https://doi.org/10.57120/yalvac.1260748

Sukmana, O., Tongat, T., Heriyanti, L., Purwani, E. S., Nurwahyuni, E., Sunaryo, S., & Lubis, M. D. A. (2025). Athletes' right to social security: A comparative analysis of legal guarantees and implementation in ASEAN member states. *Retos, 69*, 1162-1179.

Şencan H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. 1.Baskı. Seçkin.

Tabachnick B. G., & Fidel, L. S. (2001). *Using multivariate statistics (Fourth Edition).* MA. Allyn & Bacon, Inc.

Tabachnick, B.G., & Fidell, L.S. (2013). *Multivariate statistics*. Pearson Education.

Torvaldsson, K., Lindblom, H., Sonesson, S., Senorski, E. H., Stigson, H., Tamm, L., Sandberg, J., & Hägglund, M. (2023). Swedish olympic athletes report one injury insurance claim every second year: A 22-year insurance registry-based cohort study. *Knee Surgery, Sports Traumatology, Arthroscopy: Official Journal of The ESSKA, 31*(10), 4607–4617. https://doi.org/10.1007/s00167-023-07511-y

Tuakli-Wosornu, Y. A., Goutos, D., Ramia, I., Galea, N. M., Mountjoy, M., Grimm, K., & Bekker, S. (2021). Development and validation of the athletes' rights survey. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine, 7*(4), Article e001186. https://doi.org/10.1136/bmjsem-2021-001186

Tuakli-Wosornu, Y. A., Goutos, D., Ramia, I., Galea, N. R., Mountjoy, M. L., Grimm, K., Wu, Y., & Bekker, S. (2022). 'Knowing we have these rights does not always mean we feel free to use them': Athletes' perceptions of their human rights in sport. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, *8*(3), Article e001406. https://doi.org/10.1136/bmjsem-2022-001406

Wangsa-Chandra, C.P., & Djulaeka, D. (2024). Legal protection of social security and forms of providing accountability, coaching, and welfare for ındonesian national athletes. *Enrichment: Journal of Multidisciplinary Research and Development, 2*(7), 1-9. https://doi.org/10.55324/enrichment.v2i7.164

Windholz, E. (2025). Professional athletes and injury insurance: A better way forward. *Alternative Law Journal*, *50*(2), 96-100. https://doi.org/10.1177/1037969X251337131

Yaroshenko, O., Kaganovska, T., Sheverdina, V., Sliusar, A., & Rozhnov, O. (2024). Protection of athletes' rights in international sports organizations. *Statute Law Review*, *45*(2), hmae041. https://doi.org/10.1093/slr/hmae041

Except where otherwise noted, this paper is licensed under a **Creative Commons Attribution 4.0 International license**.